

BÁNYÁSZATI GYŰJTEMÉNY

a magyar bányászok tiszteletére

Alapítva: 2008. évben

MISKOLC-MEXIKÓVÖLGY

Kedves Látogató!

Szeretettel üdvözljük a MIKEROBB Kft. Miskolc–mexikóvölgyi telephelyén kialakított bányászati gyűjteményben.

Amit itt lát, az csupán töredéke a több ezer éves szakmai múltra visszatekintő bányászat eszközeinek, emlékeinek. A kiállítók nem törekedtek a teljességre, mert nem is tűzhettek ki ilyen nagy célt maguk elé. Meg kellett elégedniük a bányászat egy-egy szeletének szűk körű bemutatásával, hiszen a kiállítóhely befogadóképessége és a rendelkezésre álló anyagiak is korlátot szabtak a fantáziának.

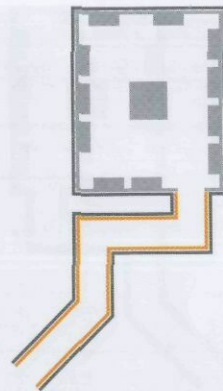
Az alapítók szándéka szerint e gyűjteménnyel legalább jelezni akarták, hogy Miskolcon és annak környékén valaha virágzó bányász kultúra is volt, változatosságában és terjedelmében sokkal nagyobb a mainál. S e bányák nem merültek ki, az ásványkincsek nem tűntek el, csupán a világ úgy fordult, hogy a bányászatot e tájon a haszontalan dolgok közé sorolták. Tették ezt annak ellenére, hogy a modern világban a minket körülvevő tárgyak döntő többsége ásványi eredetű és a bányások munkáját dicséri.

Az így módon felfordult világban mi a kötelessége, lelki igénye egy szakmáját szerető bányásznak? A külvilág felé fordulni és bemutatni azokat a tárgyakat, technikákat, közösségi eseményeket és jelképeket, amelyekre nemcsak egykor, hanem ma is büszke.

Ez a szolid gyűjtemény is csapatmunka eredménye. A kezdeményezés hamar megértésre, támogatásra talált. Jöttek az újabbnál újabb ötletek, hozták a szerszámokat, relikviákat, emlékeket. Komoly szakmai segítség is érkezett a Megyei Bányászattörténeti Múzeumtól, Rudabányáról és Miskolcra, a Herman Ottó Múzeumtól.

Kedves Látogató! Kérjük, most nézzen körül!

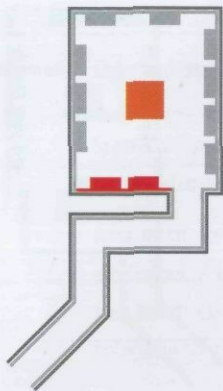

■ A lépcsőfeljáró két oldalán fényképekből összeállított tablót talál. Az első pihenőig a XX. század magyar bányászatanak képeit, majd Szent Borbála, a bányászok védőszentje szobráról készült fotót láthatunk egy, a bányába indulás előtt szokásos, hozzá intézett fohással.

Tovább haladva a valaha, egységes Kárpát-medencei bányákat illusztrálva számos felvidéki és erdélyi bányaváros, továbbá bánya bejáratának levelezőlapról ismert képét tekinthetjük meg.

Külön tabló készült a széntermeléséről ismert Ormosbányáról és a valaha vasércet termelő Rudabányáról.

A bányász (és kohász) szakemberképzés európai bölcsője Selmecbánya volt. A várost és az Akadémia épületeit bemutató tárlók után elérkezünk a kiállítás szintjére, ahol – talán a legszebb magyarországi – bányászszobor üdvözli a látogatót (farbőrben, csákánnyal, mécsessel).

- A terem közepén levő tárlóban szép ásványokat és kőzeteket látnak hazánkból és távoli országokból. A több tízezer ásványfajtát tekintve ezek csak „cseppek a tengerből”. Közöttük van egy hengeres formájú is, egy fűrőmag a nagyreményű recski bánya 1100 m-es mélységéből.

Most járjuk körbe a termet, a bejáratától jobbra haladva.

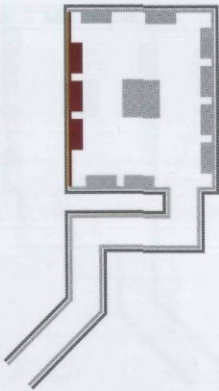

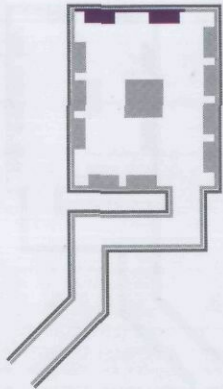
- Az első tárlóban a bányászat iránti legkorábbi igény, az ősember kőeszközeinek készítéséhez szükséges kőzetek kitermelésének több mozzanata látható. Büszkék vagyunk rá, hogy Miskolcon és környékén két, ma már jól ismert helyen is találtak alkalmas kőanyagot, ill. kőkori leleteket, a város fölé magasodó Avason és a Bükkben, a Szeleta-barlangban.

A sarokban lévő tárló a bányászat jelentős szakirodalmából mutat be néhányat. Agricola 1556-ban megjelent világhírű könyvének facsimile kiadását, az első magyar bányajogi tankönyvet, Hell Miksa selmeci bányagépekről írt könyvének másolatát, valamint a magyar bányászok és kohászok 1868-ban alapított folyóiratát, a Bányászati és Kohászati Lapokat. De itt találjuk a kőbányászat kézikönyvét is. Igazi remekmű a vitrin közepén elhelyezett fedeles serleg, amelyet a ruda-bányai múzeum szívességéből állíthattunk ki.

E tárló segítségével a látogató betekintést nyerhet a diósgyőri vas- és acélgyártás főbb történeti eseményeibe. Megismerheti a vasgyár és a helyi bányászat több évszázados egymásra utaltságát. Látható néhány tárgyi emlék, illetve fotó, melyek az ipari kultúra jelenlétét idézik fel, valamint a selmeci eredetű bányász, kohász hagyományörzésre utalnak.

[illegible]

■ A föld alatt végzett munka pótolhatatlan kelléke volt a világítóeszköz. A fáklyákat és olajmécseseket előbb a karbidlámpa, majd a sújtólégveszélyes helyeken is használható Davy-féle biztonsági benzinlámpa és az akkumulátoros kézilámpa követte. Ma már csaknem kizárólagosan a biztonságosan és kényelmesen használható, nagy fényerejű fejlámpát használják. (A bányákban használatos világítóeszközökről könyvet is írtak Szlovákiában.)

A MIKEROBB Kft. elsősorban robbantástechnikai vállalkozás. Nem meglepő tehát, hogy a kiállításon komoly hangsúlyt kap a robbantástechnika, elsősorban a villamos gyutacsok, a régi és új eszközök bemutatásával. Biztonságtechnikai okokból a robbanóanyagokat csak képeken láthatjuk – különböző gyártmányokat különböző kiserelésben.

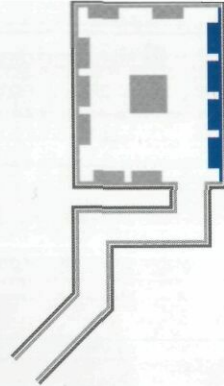
A robbantástechnika legismertebb alakja Alfred NOBEL, akinek eredeti, norai gyárából szerzi be a MIKEROBB Kft. a ma használt legbiztonságosabb robbantószer, a NONEL-rendszer elemeit.

A vitrin mellett látható az a német nyelvű jegyzőkönyv, amely a világon az első bányászati robbantásról, a selmecbányai Felső-Biber táróban, 1627. február 8-án készült. A jegyzőkönyv tanúsága szerint:

„... az üzem részesei és tisztviselői, valamint a selmeci császári bányabíróság kiküldöttjei megállapították, hogy a robbantás jól sikerült, semmi kár nem történt, és a keletkezett füst egy negyedóra alatt eloszlott.”

E jegyzőkönyvi másolat alatt fúró- és rakodóeszközök, továbbá robbantóvetetek található.

A terem ablakaival szemben négy vitrin helyezkedik el.

Az elsőben a bányászokban gyártott, illetve bányászvállalatoktól kapott dísztárgyak, makettek és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület által gondozott minikönyvek számos kötete nyert elhelyezést.

Továbbmenve a bányamérésnél használt műszerek kapnak hangsúlyt, de itt találjuk a bányászok biztonságát jelentős mértékben növelő önműködő készülékeket is.

A közlekedési rendőrök által előszeretettel használt alkoholszonda elődei, a DRÄGER-gyár által készített, a gázösszetétel meghatározására alkalmas fiolák a bányalevegő kézi pumpával történő beszívása segítségével mutatták meg a levegő veszélyes vagy veszélytelen voltát.

A bányászok nemcsak a nehéz és veszélyes munkában tartottak össze, hanem kialakultak közöttük a társas szórakozások keretei is. Ezek legismertebbje a szakestély, amely az 1735-ben alapított Selmechányai Bányászati Akadémia diákjaitól indult hódító útjára. A szabályozott közös italozáshoz egyforma ivőedényekre is szükség volt, ezek a bányász-korsók. Egy vitrinben az ilyen rendeltetésű korsók néhány szép példáját láthatják, közöttük a MIKEROBB Kft. alapításának 15. évfordulójára készültet is.

Más emléktárgyak is láthatók még, de ipari ritkaságnak számítanak a türeleművek. Ezek a dísz tárgyak más szakmákban is ismertek, de a legbonyolultabbak, ezért a legértékesebbek a föld alatti bányákat, a bányászok munkáját ábrázolók.

A bányászok olyan testületet alkotnak, amelynek tagjai a többi szakmánál nagyobb mértékben vannak egymásra utalva. Az összetartozást különféle szimbólumokban, tárgyakban, sőt az ünnepi öltözékben is kifejezik.

Az utolsó tárlóban egy ma használatos bányászegyenruha látható. Mellette egy bányásztárláda, amelybe a munkában megrokkantak vagy az elhunytak hozzátartozóinak anyagi megsegítésére gyűjtöttek pénzt.

Láthatunk itt még bányászkitüntetések és díszes fokokat. A foka a bányatiszt fontos munkaeszköze volt, vele a föld alatti üregek állékonyágát, a biztósítás jószágát ellenőrizték. Ma már dísz tárgy, és fontos kiegészítője a bányászegyenruhának. Az ezüst színű foka a leobeni Montanuniversitát alapításának 150. évfordulójára készült, szép öntészeti munka.

E vitrinek közötti helyet különböző típusú kézi fúrógépek foglalják el. De igen figyelemreméltó az a bányamentő-készülék is, amelyet 1924-ben készített a DRÄGER-gyár, és egészen az 1950-es évekig használatban volt.

Ezzel a látónivalók végére értünk. A kiállított tárgyak sokfélesége láttán a kis méret ellenére sincs hiányérzetünk. De a tárlat bővíthető, és alapítóinak szándéka szerint bővílni is fog, újabb teremmel, esetleg a nagyobb méretű gépek szabadtéren való elhelyezésével.

*Köszönjük, hogy látogatásával megtisztelte
a bányászokat, a bányász szakmát!*

Jó szerencsét!